

Lászlóffy Csaba
 Márai-val
 a Körutat elnyelő salakban

„Hőkölj meg és nézz vissza a világra”

A kultúra nem érv már, csak tünet.
 Ingerszegény, gyűlölni képtelen
 szívedet nem szanálja/szívja sem
 vámpír, sem programozott örület.
 Lexikon-sor: a polcok dísze csak;
 világvégeére ért minden remény,
 ahol éltél, a papír peremén –
 még hogyha nem is adod meg magad.
 Régóta nincsen semmire nagy ár.
 Míg fél nem transzírozott a halál,
 mint rádiókészülék, recsegye bár,
 de működik az idegvezeték,
 és rád okádja, mielőtt kiég,
 az emberiség lumpenszemléjét.

2005. július 13.

Budapesti (XI. kerületi) óda^I

Tavaszi tócsának néznéd messziről. Valamivel
 nagyobbacska, mély tükrében elér az ég s még
 mi minden. Színültig fűzzel, platánnal, elnyelt
 hangokkal és emlékezéssel. Könnyen meglehet,
 hogy az a sötét és kócos szakállú jövevény is a
 néhai merengései tárgyát keresi tükrében. Nem,
 mégse; feltartott karral állva (lám, kalapja védi
 csak) inkább segítségért fohászkodik a tó jólelkű
 tündereihez. Vagy tán ő maga készül áldását adni
 a mesébe illő tájra a dübörgő (valóságosságát vicso-
 rogva, versengve bizonygató) nagyváros közepén?
Csak víz és égbolt – mondaná a mostoha Magyar-
 ország elátkozottjainak nyöszörgéseit meghalló

¹ Péterfy Gizella (280×380 cm., olaj, fatáblák)

Séta a Clark Ádám téren

„Az Alagúton hűs szél szalad át”

Tébolyból egy szemernyi! – bizarr mondás
 (mennyi igaz van benne? semmi? sok?),
 midőn minden: test, ország veszni fog;
 pihent agyad is kikezdi a rontás,
 bár amíg él(sz), még *áldást hintve hat*.
 Bűn s betegség – a sejteket faló –
 elmúlik, hidd el, mint egy „Vérgolyó”:
 akár a Föld, hisz te is fogva vagy,
 egy mesterkéltnak világnak részeként
 energiával töltött fel s a fényt
 adagolta beléd a halhatatlan
 teremtő hit és kételkedő tudás.
 Hová szállsz, szellem hópora hívatlan?
 A ronda úrből nincs kinek kiálts.

2005. július 13.

MAGYAR KULTÚRA ALAPÍTVÁNY

1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

Tel: (36-1) 224-8100 Fax: (36-1) 375-1886

E-mail: mka@mail.datanet.hu Honlap: www.mka.hu

A Magyar Kultúra Alapítvány székháza a Budai Vár szívében, a Mátyás-templom szomszédságában található. Az Alapítvány rendezvényeket szervez a magyar–magyar párbeszéd érdekében.

Alapítványi feladataink pénzügyi forrását vállalkozói munkával termeljük meg. Különböző méretű terméink kongresszusok, konferenciák, fogadások, hangversenyek, előadók, bemutatók méltó helyszínei. Az épület díszes aulájában képzőművészeti és üzleti, szakmai kiállításokat rendezünk.

A kétszintes, tizenhat szobás, Hotel Kulturinnoban a szobákhoz zuhanyzó, telefon, minibár tartozik; vendégeinket svédasztalos reggeli várja. Ha velünk dolgozik, a magyar–magyar kapcsolatokat is támogatja!

Februári közönségrendezvényeinkből

Február 5–12.: Péter Anett és Oszter Alexandra festménykiállítása „In Fantasian Vita – Fantáziában az élet” címmel. Megnyitó ünnepség: február 5. 18 óra

Február 13–március 11.: Németh Lajos festőművész kiállítása

Február 13. 18 óra: Magyar Emlékekért a Világban Egyesület: „gróf Batthyány Lajos emlékezete. Az ifjúság reformkori éveitől a nemzeti hadsereg megeremtéséig” címmel Dr. Kedves Gyula előadása

Február 13–március 13.: Horváth Levente festőművész „Ösvény” c. kiállítása. Megnyitó ünnepség: február 21. 17 óra

Február 19–március 4.: „New Lives” c. fotókiállítása Kanadai Nagykövetség szervezésében

A belépés díjtalan. Mindenkit szeretettel várunk!

Lukáts János

A platán

Az ostobaság, talán a gonoszság tette, hogy a szerencsétlen fát odaültették a palota hátsó udvarára. Vagy a véletlen művelte mindezt? Nem mintha mentség volna, de a véletlen nagyon különös módon képes elrendezni maga körül a világot vagy a tárgyakat a világban. Talán az lesz a legjobb, ha megállapítjuk: egy madár csőre segített a véletlennek, vagy egy játékos forgószel, amelyik beejtett-belopott egy platánmagvat vagy a szőrös-szúrós gömbök egyikét, amelyet az ember inkább nevez „rossz tapintású vacaknak”, csak a platán rejti bele bizakodóan a sorsát.

Csupa beton, csupa cement borította a földet, az egyenlenségeket aszfalttal simították el. Kezdetben lécek és homokbuckák éktelenítették az udvart. Pedig milyen nemes vonalú volt a palota, hogy uralta lenyűgöző homlokzatával, gótikus ablakosrával, míves lépcsőivel a teret! Milyen játékosan szűrődött be a fény a szeszélyes mintázatú ablakokon és tört meg a kőfonatokon és oszlopnyalábokon! Csak hát egy gótikus ablak fénynyalábjait másképp értékeli a lépcsőn fölsiető ügyfél vagy a leballagó hivatalnok, és másként az udvar sarkában megkapaszkodott platán, akinek az eltévedt sugár az egész világot jelenti. Az eget pedig az a négyszög, amelyik ott fönnszül, amelyik a napot csak nyári deleken mutatja, ahonnan a fény csak ablakok üvegén tükröződve, megtörve és megfakulva hullik le a csöndben növekvő élőlényre.

A platán aztán csak megkapaszkodott a palota-hivatal hátsó udvarán, és növekedett. Mire észrevették, hogy nem gaz, mire rájöttek, hogy nem bozót, már az embereknek térdig ért, a kocsiknak kerékig. Kitépni könnyű lett volna még, ezt ő maga is tudta, ezért kapaszkodott, ahogy a gyökerétől csak tellett. Kapaszkodott a beton alá utasított, nyomorult földbe és kövekbe, hajdani növények holt gyökerébe és hajszálereibe. Itta az esők lepergő, a ködök leszivárgó nedvességét, a felmosóvödrök mocskos vizét szűrte éltető itallá, amellyel pedig annyi év alatt annyiszor öntözték körül.

Nem, nem akarta kitépni már senki, túlságosan nehéz munka lett volna. – Majd kipusztul magától! – gondolták. A lovas kocsikat – mert múlt az idő a palota hátsó udvarában is – fölváltották az autók. A hátsó kapun bepöfögtek az egyre nagyobb méretű autócsodák. Azok az orrukat egyszerűen beleütötték a platánba, aztán szidták a platánt, hogy miért áll az autók útjába. Nem állt az útjukba, ő csak állt, ahol addig is, ahol mindig. Ahová a platánok nagy elrendezője rendelte. Ahová befúrta, begyökerezett magát, szívósan, mint egyetlen lehetséges helyre. Egy platánfa nem mehet odébb a helyéről, még ha az a hely a hátsó udvar sarkában van is – ezt egy platánfa tudja, aki pedig nem platánfa, az nehezen ért meg ilyesmit.

Csupasz volt a törzse, száraz fapikkelyek hullottak le róla, kemény és fakó volt az a törzs. Ágai nőttek és leszáradtak, újak nőttek és a platán fölfelé nyújtózott velük. A fény felé, az ég nyomorult négyszöge felé. És az ágak újra leszáradtak, de most már arasznyival följebb, lehullott ágak és leszáradt emlékek hulladékán növekedett a platán.

Benézett (már belátott!) a nagy ház cirádás ablakain, az emberek lépcsőn jártak le és föl. Ők úgy érkeztek el céljukhoz, hogy a függőlegest és a vízszintest okosan váltogatták. A platán sóhajtott, az ő lelkétől idegen volt a lépcső, ő csak egy irányt ismert. Arra nőtt, arra volt egyedül képes nőni: fölfelé.

Aztán belátott már az emeletekre is, ott az emberek nappal sötétben, este világosban jártak-keltek. Változtak a hivatalnokok és változtak az ügyfelek, néha megcserélődtek a szerepek. Változtak a köszöntések és változtak az arcélek. Sokféle világot látott a folyosókon a hátsó udvari platán, sok válságot és tragédiát, már szinte rendszeresnek érezte életében a változást – de hát mit tud minderről egy platán.

Aztán nőttek a karjai, elágazásai, oldalra induló kezdeményezései. De, mintha ismerte volna a világítóudvar téglafalának erejét, a kőoszlopok keménységét, az ágait fölfelé, csakis fölfelé irányította. Már nem látta ott lenn az udvart, már napok-hetek kellettek, amíg a víz, amíg az élet fölért a silány földből, a beton alá tuskolt, fénytelen némaságból. Fölfért a szenny, a nyirok – és szomjoltó nedvességgé változott; fölfért a sötétség – és életadó energiává változott a kemény törzsben, a mindig leszáradó és mindig újrainduló ágakban.

Már besüvöltött a szél, és behullott a hó, a dara. Cibálta, rázta a platán ágait, a szél tördelte le a száradó karokat. – Ezt akartad? – kérdezte magától a platán. – Törjön le, ami letörni való! – válaszolt magának sóhajtozva a fa. Az ég, az a csipkézett szélú négyzet egyre szélesebb lett, egyre kevesebb védelmet nyújtott. – Hová nősz már, ostoba? – sziszegte a bádóg, a cserép, amikor a viharban a platán hozzádörzsölődött ágaival.

A földkupac, amely a lábát körülfogta, már magasra emelte és megrepszította a betont. – Ez a fa széjjelveti a házat! – sziszegtek a házmesterek, a garázmesterek, a szálláscsinálók. – Megoldjuk! – röhögött az ácslegény, és láncfűrészét a platán törzséhez nyomta, ujját pedig az indítógombra szorította. Aztán elhívták, az egyik irodai íróasztal lába billegett, oda kellett a láncfűrész. Aznap a fa megmenekült. A platánban rémülten formálódott meg a kérdés: – Meddig élhet egy platán? – Aztán még rémületesebben a másik: – Miért él egy platán? – Szétnézett maga körül, a felpuffadt betonon, a félhomályos udvaron kutatott a fürkésző növényi szem.

– Nem azért – fogalmazta meg, kínlódta ki magából a választ –, hogy falak kútjába zárva, hogy botránnykóként tengesse életét, hogy bádogereszek nyelvöltögetései között cibáltassa magát a hisztériás forgószekelytől! – megkönnyebült, amikor ezt így végiggondolta. Örült, hogy el mert gondolkodni a saját hitvány sorsán, amely végül mégis a tetők fölé segítette. Ahonnan elláthat messze és szembenézhet a nappal, amely eddig olyan fukaran osztotta neki sugarait. Végignézett magán, a fakó törzsön csak görcs volt és leszáradt ágak emlékei, de fönny, a tetők fölött, a legújabb ágakon ott kerekedtek azok a szőrös-szúrós gömbök, amelyek... Valamire homályosan emlékezett a platán.

Igen, és a közelmúltban az ágai között fészket rakott egy harkály, az jó, az vigyáz a fákra. Az majd vigyáz a platánra is.

Petőcz András

Budapest, világváros

Kis ország, kis kilátás

Szóval, bevallom, ha én lennék itt a polgármester, akkor én is ezt csinálnám.

És csak akkor érezném jól magam, ha mindenütt ezt csináltam, ha a járdán se lehetne csak úgy sétafikálni, dehogy lehetne!, még csak az kéne, hogy csak úgy sétáljon bárki a járdán az én engedélyem nélkül, fizessen az a nyomorult, ma mindenért fizetni kell, hogy jön valaki ahhoz, hogy csak úgy sétáljon itten, és nem elég, ha sétálgat az a nyomorult, ez nem elég neki, de még nézelődni is akar, *nézdegélni*, ez sok, több, mint amit elviselni lehet, a nézelődésért tényleg fizessen, hadd jöjjön egy kis pénz, létrehozok egy apparátot, pénzbeszedő káeftét, azok beszedik, és akkor vándorol a pénz a kerülethez, jó főnök vagyok, ettől aztán nagyon jól érzem majd magamat.

Ha polgármester lennék, ha, mondjuk, az *első* kerületnek lennék a polgármestere, akkor nem haboznék, ezt csinálnám.

És, persze, személyesen ellenőriznék mindent.

Vennék magamnak álszakállt, al-bajuszt, magamra ölténém ládafiám-ban porosodó parasztgúnyámat, oda-sétálnék a Halászbástya *lépcsőjéhez*, oszt kárörvendve figyelném, hogyan is szurkolja le a naiv turista a kemény 300 magyar forintot azért, hogy kábé három lépcsőfokkal feljebb léphessen, és lepillant hasson székesfővárosunkra. Szél fú, nap süt, lába alatt a nagy magyar Budapest, pillant egyet a pénzéért, megy a turista pénze a zse-

bembe, pontosabban szólva dehogy a zsebembe, ne tesszen szó szerint érteni, az önkormányzat zsebébe, szegény az eklézsia, ez tiszta haszon, minden egyes pillantás 300 forint, persze nem jól működik a rendszer, mert felmegy a turista a Halászbástyára, ezért a pénzért, de azt már nem tudom megakadályozni, hogy *többször* pillantson, lehetetlen, becsületkasszáát kéne nyitni, mindenki őszintén elmondhatná, hányszor pillantott le a mi csodálatos fővárosunkra, ugye, milyen gyönyörű, lehet látni a Parlamentet meg a Bazilikát, pillant egyet-kettőt a turista, többször pillant, nem baj, aztán mikor eleget *lenézett*, akkor lesétál, és érzi, jó volt, az a három lépcsőfok valóban megéri a 300 forintot, ami *péNZ*, valljuk be, van értéke a pillantásának.

Ha polgármester lennék, titokban a Mátyás-templom oldalából figyelném az eseményeket, örömmel szemlélném marcona legényeim, akik kis, összecukható vászonszéken kecsesen ücsörögnek a lépcső aljában, szedik a pénzt a turistáktól, szedik a kemény magyar forintokat.

Haj, de büszke egy polgármester lehetnék!

Arra gondolnék, hogy az Eiffel-torony tetejére is csak pénzért lehet feljutni, meg az Empire State Building tetejére is, nekünk a Halászbástya jutott, kis ország, kis kilátás, istenem, aztán büszke lennék arra is, hogy sikerült ezt a dolgot megszerveznem, mert nem volt egyszerű, annyi kis apró lépcső vezet fel a Halászbástyára, a tervezők nem gondoltak a pénzbeszedőkre, mindegyikhez odaültetni

egy marcona fiatalembert, apró öszszecsukható vászonszékkal, nem egyszerű dolog, a kíméletlen időjárásról most nem beszélek, no, nem baj, jövőre majd építetek műanyag bódét, milyen jó lesz és milyen szép, valami bilirózsaszín bódéra gondolok, ott a telet is végigcsinálhatják a fiúk, és figyelhetik, hogy botorkálnak a turisták fel három lépcsőfokot, azért, hogy a pénzükért egy jót lenézhessenek.

Csontujjak

Tulajdonképpen a Markovits Iván utcában kéne laknom, valahol a vásárcsarnok épületével szemközt.

Akkor éppen a söröző felett lakhatnék, és akkor az Isolabella is közel lenne, meg a Mediterrán étterem, és akkor esténként azon tölkölnék, hogy hova is menjek sört inni, és akkor tényleg jól érezhetném magam, mert akinek ilyen választásai vannak, annak azért nincsen rossz dolga.

És akkor bámulhatnám az ablakból a Markovits Iván utcát és az Iskola utcát, és sohasem tudnám, hogy éppen mikor vagyok, és hol.

Mert ha nézném, mondjuk, az OTP épületét, akkor úgy sejteném, hogy valamikor a hatvanas években vagyok. Ha nézném a Mediterrán étterem teraszát meg homlokzatát, akkor azt hinném, hogy valamikor a XVIII. század végén vagyok ott, ahol vagyok. Ha a saját erkélyemet nézném, akkor azt gondolnám, hogy valamikor talán a negyvenes években vagyok a XX. században.

És mindezeketől aztán annyira meg lennék zavarodva, hogy megnyugvás-ként mindig a Szent Anna-templomot bámulnám, akár éjjel, akár nappal.

És nem törődnék azzal, hogy minden, az egész Markovits Iván utca eklektikus, hogy összekeveredett min-

den, ami csak van, nem törődnék ilyen-mivel, hogy szemetes és koszos, és hogy valamiért olyan peremvárosi az egész, az egész hangulat, lemennék a lakásomból, így ősz elején, és nézném, hogyan haldoklanak a gesztenyefák, és a sovány és megnyúlt gesztenyefák ágai között a templomra bámulnék.

Ha behunyom az egyik szemem, mondanám akkor, magamban, olyan, mintha a kopasz faágak erezetként hálózna be a templom testét.

És akkor az volna maga a valóság.

És nézem, nézem a faág-erezetet, a csontujjakat, ahogy egy élő, eleven testet körbefolynak.

Batthyány tér, Markovits Iván utca.

Remízben

A villamosokat, hogy ők is laknak valahol, valahogy mindig élőnek gondoltam.

Meg azért is, hogy nyikorognak.

Mintha beszélnének.

Beszélgetnének.

Óbudán, a Vörösvári út végén, ott, ahol a Bécsi út találkozik a Vörösvári úttal, ott van a remíz.

Lakott ott mindenféle villamos.

11-es, 17-es, 18-as, 33-as. Meg mindenféle idegen. Olyanok is, amelyek nem is arrafelé közlekedtek. Nem a mi környékünkön.

Most üres a remíz.

Kezdődik a gyors *visszagyaloglás*. Az időben. És akkor mindez lehetne a hatvanas évek, vagy lehetne filmforgatás, vagy tudom is én, mi, és nézhetnénk, nézegethetnénk régi fotókat is, vagy mi lennénk éppen benne azokban a régi fotókban.

Nyitott peronú villamosokra lehetne ugrálni, akkor, ha ez a hatvanas évek lenne, vagy éppen filmforgatás. Vagy éppen zötykölődni lehetne. És

közben vidámnak lehetne lenni. Mert megyünk be a városba. Egészen bemegyünk a Margit hídig.

Közösséget alkotunk, utazóközönseget.

Az volt a nagy pillanat. Bemenni a városba. Az már maga volt a kaland.

Ha belépsz a remízbe, hosszú villamosokat látsz, hosszú és pihenő villamostesteket. Mindegyik valami alagútfélében várakozik. És egykedvűen néz. Nézi, hogy mit nézel.

Reggel, amikor indult a nap, és vártuk, hogy jöjjön a villamos, az volt az igazán jó, ha a remízből jött ki egy. Ha nem a forgalomból érkezett, hanem velünk indult a napja. Ha együtt kezdhettük a napot a villamossal.

Olyankor felderült a várakozók arca.

Óbuda, Vörösvári út. A régi remízbelen nem állnak villamosok. Csend van.

Peremváros – Budapest

Szóval, most akkor nekem az a jó dolgom lesz, hogy elindulok kocsival a városban, és, mondjuk, megyek kifelé, nem is kifelé megyek, csak éppen Budapesten megyek, megyek a Baross utcán, és utána megyek a Kőbányai úton, és a Kőbányai útról a Kőrösi Csoma út érintésével rátérek a Jászberényi útra, és egyre jobban élvezem, mert akkor már baromi jó dolgom van, ott, a Jászberényi úton, mert egyrészt akkor már biztosan szétmegy az autóm, meg tengelytörést kapok, olyan klassz zötykölődős úton megyek kifele, hogy jön kifele belőlem is a vesekő, az biztos, meg felkavarodik a gyomrom, és akkor már tudom, hogy milyen a préri, csak hogy ez a préri mindenféle betonkerítésekkel van szegélyezve, meg ki-tudja-hova-menő vonatsínekkel, és a betonkerítéseken

mindenféle graffitók, de tényleg, de nem olyasmi ám, hogy akkor „miénk a gyár”, meg hogy „éljen a megbont-hatatlan szoujet–magyar barátság”, meg hogy „munkásököl, vasököl, oda csap, ahova köll”, ilyen graffitók régen voltak, ma már másmilyenek vannak, sokkal színesebbek és izgalmasabbak, mint régen, egészen be vagyok izgulva, ahogy megyek végig a Jászberényi úton a Pesti út felé.

És látszik, de tényleg, hogy ez a város darabjaiban város, és hogy semmi városjellege nincsen, ha úgy nézem, csak lepusztultság van, meg üresség van, de az nagyon.

És közben már mindenféle plakátokat is látok, ahogy kilométereket megyek a Jászberényi úton a Pesti útra, és hirdetik ezek a plakátok, hogy van kire szavazni, és közben azt látom, hogy még utcák sincsenek, csak településfoszlányok, Nagy-Budapest itt van, csak kérdés, hogy hol is van ez a Nagy-Budapest, mert ez nem is a város pereme, ez inkább egy peremváros, egy üres, lélektelen semmi.

És hirtelen, ahogy megyek, melletttem a síneken egy vonat nyikorog tova, egy agyon-festékszórózott vasúti kocsi, és egy szakadt, szakállas hajléktalan néz ki az ablakon, int nekem, mint valami első osztályú utas, kezében műanyag borosüveg, és látom, ahogy az üressé lett műanyag flakát egy dühös mozdulattal messzire hajítja.

Budapest, peremváros.

Konzervdobozok, újságpapírok. Szemét, szemét, mindenütt.

A Nagykörút

Gyönyörű, ahogy fuldoklik az utca!

Most akkor fuldoklom egy sort, be-tévedek a Nagykörútra, csak tudnám, miért tévedek be, az Erzsébet körúton

próbálok araszolgatni, kétszer két sávban állunk, kikapcsolom a motort, *kikapcs.!*, minek az a motor, minek járassam, csütörtök van, fényes délelőtt, szabadúszó író vagyok, ráérek, sok-sok szabadúszó író körülöttem.

Senki nem siet hivatalba, munkahelyre, nincsenek hivatalok, nincsenek munkahelyek, csütörtök van, csütörtököt mondtunk.

Gyűlölöm ezt a várost.

Rohannom kellene valahova, csak nem tudom, hova és miért, de ideges vagyok, mindenki ideges.

Próbálok eljutni a Király utcától a Rákóczi útig, és boldog vagyok, amikor a Dob utcáig jutok, merthogy bő háromnegyed óra alatt sikerült ezt a hallatlan távot learaszolnom.

Izzad a város, rendesen.

Átizzadt ingeket és zakókat látok mindenfelé, a mellettem levő autó vezetőjének gyöngyözik a homloka, szeptember eleje van pedig, és mégis, kora őszi nap, megfulladunk.

Pánikban a város.

Arra gondolok, hogy akkor szerettem ezt a Nagykörutat egyedül, amikor egy januári napon annyi hó esett, hogy nem volt közlekedés, a villamos leállt, az autók leálltak, szánkóval rohangáló és hógolyózó gyerekeket láttam a New York kávéház előtt a Dohány utca sarkánál, ott, ahol valamikor a Híradó mozi állt, ma nem tudom, mi a neve annak a mozinak.

Most akkor a Dob utcától a Dohány utcáig jutok, és boldog vagyok, meglódult a sor, hihetetlen a tempó, lélegzetelállító.

Adjatok egy várostágító tablettát, de gyorsan!

Valaki csináljon ebből a városból valami lakható helyet, mert nem leszünk jóban, mondom magamban, és dühödten lekanyar jobbra, valami mellékutca, ki tudja, hol járok, de ki-

szabadultam a Nagykörútról, nem kell Budapest, nem kell, nem kell, minek tipródunk itt, hagyjatok végre békén, engem, szomorú városlakót.

Tóth Árpád sétány

Tulajdonképpen ezt szeretem egyedül ebben a városban.

Ezt a sétányt.

Itt még vannak házak, épületek, amelyek mesélnek valamiről, valakikről, itt még vannak erkélyek, balkonok vannak itt, itt még jó lehet lakni.

Itt vannak gesztenyefák, és élnek ezek a fák, és ősszel hullanak a gesztenyék és a falevelek, itt még minden olyan, mintha lenne még szív, sok-sok szív lenne mindenütt, mintha lennének még érzések a világon.

Nyilván Tóth Árpád teszi.

Nyilván ő intézte így, hogy minden ilyen legyen, hogy érdemes legyen kijönni ide, a sétányra, hogy jó legyen innen lenézni a városra, a városomra.

Ilyenkor szeretem Budapestet.

Minden olyan, mintha költészet is lenne a városban, és szépség is lenne, és mintha lennének benne nyugodtan sétáló és boldog emberek, *mintha giccs lenne az egész*, mert a nyugalom és a szépség giccs, semmi más, olyan, mintha volna értelme annak, hogy itt vagyunk, épp ebben a városban.

Tóth Árpádnak mindent elhiszek.

És a sétáló és ráérő városiak között megemelem a kalapom. És a kalapemelésben benne van Szép Ernő is, Krúdy Gyula, kicsit, meg Kosztolányi Dezső, ahogy olyan szomorúan néz és tragikusan. De leginkább Tóth Árpád van ebben a kalapemelésben, hiszen csakis őmiatta teszem, csakis neki emelem a kalapom, azért, hogy tudott nekem egy ilyen sétányt ide

összehozni, hogy még mindig van ez a sétány, és nincs benne gépkocsi, nincsenek benne taxik, buszok és villamosok, és nincsenek benne semmi olyasmik, amik egy mai városra emlékeztetnek, csak napernyővel és lornyonnal sétáló nők vannak benne, meg zsakettes urak, elegáns polgárai városomnak.

Boldog vasárnapok!

Ahogy végigsétálok a Tóth Árpád sétányon, olyan, mintha valami kiadós vasárnapi ebédről sétálnék nyugodtan és elégedetten hazafelé.

A Prielle Kornélia utca

Ebbe az utcába bele lehet szeretni.

Már a neve miatt. Prielle Kornélia. Erotikus, buja kisugárzása van ennek a névnek. Ennek az utcanévnek.

Gyönyörű és izgalmas nő. Kicsit kékharisnya. De nagyon is szabados. Nem veti meg a kalandot. Kacér, vékony, áttetsző csipke rajta mindenütt, a mellén, a köldökénél és lejjebb. Mindenütt! Egy kékharisnya, aki vad és izgalmas akar lenni.

Persze inkább csak okoskodó.

Kevés rondább utca van a Prielle Kornélia utcánál.

Ronda, mert eklektikus. Nem is eklektikus. Ez nem jó szó ide. Inkább amolyan durva. Sötét. Külvárosi.

Egyszerűen nincs kitalálva.

Szegény Prielle Kornélia! Ha tudná! Mennyire nem illik az ő kékharisnyaságához ez az utca.

Mondjuk vegyük a Porsche Hungária elnevezésű képződményt.

Máris hallom az ellenvetéseket. Valahol szükség van az ilyen típusú telepekre, új és használt autókat vásárolni kell, igazán ízlésesen van az egész berendezve, már a körülményekhez képest, ugyebár, mert egyébként

nem ér sokat az egész, tudjuk, pénzben sokat, de látványban, nos, sokkal lelombozóbb, mint, mondjuk, Prielle Kornélia látványa lehetett egykor, valami messzi korban.

És aztán, odébb, a benzinkút a sarkon, persze, ahol autókat árulnak, ott benzinnek is lennie kell, természetes, senki nem tagadja, de egy benzinkút sem igazán szép látvány egy egykori kékharisnya utcájában, mindenesetre leszögezhetjük, hogy szegény Prielle Kornélia nem igazán szép utcát kapott, és főleg, nem igazán hozzá illő utcát kapott a késői utókortól.

Szeccszíós házakat képzelek a Prielle Kornélia utcába, az udvarokon kis szökőkutakkal. Sok növényt képzelek a kertekbe, örökzöldeket mindenhova, sövényeket és formára nyírt bokrokat, és főleg virágot. Hogy tavasszal és nyáron nehéz virágillat lengje be a Prielle Kornélia utcát, és ne benzingőz és olajszag, ahogyan napjainkban.

Több örömet képzeltem volna szegény, egykori kékharisnyámnak, aki valaha álmodni mert egy szebb világról.

Séta Óbudán

A Hunor utcát szeretem.

Legtöbbször a Fehéregyházi útról mentem be a Hunor utcába, már olyankor, ha hazulról, a Zay utcából jöttem.

Általában a Bécsi útról kanyarodtam rá a Fehéregyházi útra, biciklivel, persze amit az anyám egyáltalában nem „csípett”, hogy így mondjam, merthogy ő így mondta, *nem csípem, ha kerékpárral jársz a Bécsi úton, nagyon forgalmas!*, mondta az anyám, és olyankor nem lehetett vele vitatkozni.

Már miért is vitatkozna az ember örökké az anyjával?

Emiatt aztán a Kunigunda utca felől tettem meg néha az utat, *Zay utca, Kunigunda utca és Fehéregyházi út*, aztán *kanyar le* a Hunor utcába, de ezt kevésbé szerettem, mert itt jobban jöttek a kutyák.

Merthogy ez a környék falu volt mindig is, és ma is az.

A Hunor utca és a Kunigunda utca például még aszfaltozva sem volt akkoriban, amikor gyerek voltam.

Ma már, persze, nem földutcák ezek, de akkor! A hatvanas években. Akkor még minden más volt.

A házak viszont megmaradtak.

Családi házak, olyanok, amelyeknek, ha máshol lennének, még értékük is lenne.

Itt semmit sem érnek. Vagy alig valamit.

Mert itt raktárak között él a polgár. Az óbudai polgár. A mi házunkkal szemben például az ÉPFU-garázs volt, ami olyan, hogy hajnalban, ha feldübörögnek a garázsban a teherautók, akkor, nos, akkor az nem valami kellemes ébresztő.

És a Kunigunda utcában is végig telepek, raktárak, mintha az egész város itt akarna *bespejzolni*.

De a Hunor utca! Az más.

Igaz, hogy itt is álltak régen a tehervagonok, vitték örölni a gabonát a közeli malomba, jöttek is a galambok csapatostul, szemezgették a búzaszemeket, de ennek az utcának, mégis, hangulata volt.

Ma már eltűntek a sínek.

És megmaradtak, hál' istennek, a házak, kis kertekkel, benne a lakók, akik kibőjtölték az elmúlt évtizedeket, amikor még nem volt gáz, szénnel és fával kellett fűteni, amikor még nyakig ért a sár, ha egy kis eső esett, amikor még ez volt itt a város pereme.

A Hunor utcát nagyon lehetett szeretni.

Itt lakott a legjobb barátom, szoba-konyhás házikóban laktak, budi az udvaron, és faforgáccsal fűtöttek.

És minden nagyon jó volt.

Újpest, Aradi utca

A panelház öröme.

Most akkor felnézel a panelházra, itt, az Aradi utcában, és élvezed a perspektívát.

Merthogy perspektívája van a panelháznak Újpesten.

Persze nemcsak Újpesten.

Öröm az, ahogy az ötödikről nézel le. Büszkén. Majdhogynem elégedetten. Hogy akkor neked van egy távfűtésesed, egy olyan, ahol csak úgy, magától folyik a meleg víz, és ahol naponta hallgathatod az ütve fúró mámoros küzdelmét a betonnal.

Áramszünet idején a legszebb a panelház, különösen belülről.

Olyankor ugyanis a tők sötét esete forog fenn, tapogatózva mész felfelé a lépcsőházban, néha beleütközik egy kedves szembejövő tapogatózóba, kellemesen ismerkedtek. Jó is az.

Közben pedig Berda József költőre gondolsz, lassan, meg-megállva.

Az öreg ágyrajáró! A végére csak-csak lett lakása az öregnek, nem is egy, de egy egész lakótelep. Övé lett az újpesti panelrengeteg.

Ne panaszkodj, pajtás!

Lesz-e valaha is szebb világ, mint éppen itt, az Aradi utcában? Lesznek-e szebbek a *lyányok* valaha is, mint az újpesti panel árnyékában? Ahogy szombat este elindulnak a szomszédos Árpád útra bulizni! Az igen! Abban vannak távlatok!

Amikor esti órában felnézek a panelházra, és látom a fényeket az ab-

lakokban, ahogy sok-sok tízemele-tesben olyan szépen elférünk egymás mellett, akkor mindig hiszem a jövőt. Hogy együtt minden jó lesz! Tudod, arra gondolok, hogy együtt minden sikerülni fog. Nekünk. Újpesti Aradi utcaiagnak.

Aztán, ha piros lifteken repülünk fel, egész a tizedikre, akkor még a technika élménye is a miénk. Milyen jó itt!, mondom a kedves szomszédoknak, és a boldogságtól elcsuklik a hangom. Jó, hogy így, és együtt. Hogy van még értelme a mindennapoknak.

Valamikor azt hitték, hogy a panelház ideiglenes boldogság. Hogy csak ötven évre épül. Mert a szép új világunk majd újabb és újabb csodákat mutat nekünk.

Ma már tudom, az Aradi utcában, Újpesten, ott volt igazán jó. De tényleg. És ennél jobb nem is lehet.

Alunézet

Egy várost nem középről vagy felülről látunk meg igazán.

De szélről és alulról.

A sikátorokból és a külvárosokból.

A vasúti sínek mellől.

Most akkor ki lehet menni a Gyáli útra, és meg lehet nézni a 13-as villamost. Kimegyek a Gyáli útra, el egészen a lakótelepig, és jól érzem magam, zötykölődöm a 13-as villamoson, meglepetés, hogy 13-as, hogy van ilyen villamos, hogy 13-as, és hogy lehet rajta nyikorogni, hogy lehet rajta hosszú negyedórákig nem csinálni semmit.

A semmivel foglalkozni.

Ha valaki azt mondaná, hogy a Gyáli út önmagában érték, hinnék neki.

Eljutni a József Attila-lakótelepre, az Ecseri útra, illetve az Ecseri út és az Epreserdő út sarkára, a IX. és a X. kerület határára, és a raktárak, laktanyák, kiismerhetetlen telepek melletti lakóépületek között sétálni egyet, ott, ahol a 13-as nyikorog és szerencsétlenkedik, és amolyan igazán külvárosi az egész, nos, ez nem akármilyen élmény.

Pedig ez nem is a város pereme.

A Gyáli útról bekanyar, ha van mersz, persze csak akkor, a Zombori útra, aztán jöhet az Aszódi köz. Ott van a MÁV-munkástelep.

Közel vagyunk a Ferencvárosi pályaudvarhoz. A sínek mellett annyi sok szép mindenféle.

A vasúti sínek! Eldobott üvegek, papírok, újságok, műanyag flakonok különös hangulata mindenütt. Cigarettdoboz, húskonzerv, óvszer és tampon.

A vonatok világa a mindennapok világa.

Aztán a töltés mellett lehajolni egy-egy még használható hulladékért, beváltható üvegért, lehajolni a sínek mellett, miközben fejed felett gördül tovább a vonat! Akkor mindent alulról láthatsz! A vonat kerekeit, a tartóvasakat, a csapágyakat, a nehéz és hatalmas testek hasát láthatod itt, *a város alja ez*, mondd, láthatod, ahogy a nehézkesen tovaördülő vagy éppen robusztusan tovasiető vagonok életben tartják a várost.

Minden lüktet, minden él.

Ahogy él a hulladék is. Nézed, és látod, lába kel az eldobott papírnak ott, alul, a sínek mellett.